

**До 70-річного ювілею
професора М.М. Середенка**

17 жовтня 2003 р. виповнилося б 70 років від дня народження завідувача відділу з вивчення гіпоксичних станів Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України, доктора медичних наук, професора М.М.Середенка. Пройшло вже більше ніж півроку з дня його раптової передчасної смерті. Хотілося б згадати основні віхи його життя, повністю присвяченого вітчизняній науці.

Михайло Михайлович народився у Харкові у родині науковців. Його батько був відомим ученим, доктором економічних наук, засновником великої школи українських учених – економістів і соціологів. У 1958 р. Михайло Михайлович з відзнакою закінчив Київський медичний інститут ім. О.О.Богомольця і був направлений до Київської обласної бальнеологічної лікарні у с. Миронівка Київської обл. Свою роботу лікарем він завжди згадував з великою вдячністю за набутий досвід. У 1959 р. він вступив до аспірантури Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця АН УРСР у відділ, керований академіком М.М.Сиротиніним. Його безпосередніми вчителями у галузі патофізіології дихання та вікових особливостей розвитку гіпоксичних станів були професори Н.В.Лауер

та А.З.Колчинська. У 1965 р. М.М.Середенко захистив кандидатську дисертацію, у 1980 р. – докторську, а у 1981 р. його було обрано на посаду завідувача відділу з вивчення гіпоксичних станів, на якій і працював до останнього дня життя. У наступному році виповнилося б 45 років його самовідданої праці у стінах рідного йому Інституту.

Михайло Михайлович був відомим в Україні та за її межами патофізіологом, автором близько 350 наукових праць, серед яких 4 монографії. Його яскраві праці зосереджувалися на проблемах вікової фізіології дихання, патофізіології гіпоксичних зрушень різного генезу і пошуків шляхів їх медикаментозної та немедикаментозної корекції. В останні роки М.М. Середенко приділяв особливу увагу механізмам розвитку тканинної гіпоксії на клітинному, субклітинному та молекулярному рівнях.

Біля Михайла Михайловича завжди гуртувалися учні з різних міст України, колишнього Радянського Союзу, Польщі, Німеччини. Під його керівництвом захищено 21 кандидатську і 6 докторських дисертацій.

М.М.Середенко протягом багатьох років був незмінним членом спеціалізованої вченої ради при Інституті фізіології, правління науково-медичного товариства патофізіологів України, редколегій «Фізіологічного журналу» та «Українського Антарктичного журналу», обіймав посаду заступника голови експертної ради ВАК України.

Його співробітники, колеги, учні, всі, хто мав нагоду спілкуватися з Михайлом Михайловичем, згадують про нього як про світлу, добру, чуйну, небайдужу людину, ладну прийти на допомогу всім, хто потребував його підтримки та уваги. Наукові розробки та ідеї М.М.Середенка ще довго будуть надихати членів створеного ним колективу на нові творчі пошуки у науці про гіпоксію.